

ואיש פא מעל שלשה ויבא לאיש כ
האלהים להם בכורים עשרים-לחם שערים וכרמל בעקלנו
ויאמר תן לעם ויאכלו: ויאמר משרתו מה אתן זה לפני מאה כ
איש ויאמר תן לעם ויאכלו כי כה אמר יהוה אכול והותר: כ
ויתן לפניהם ויאכלו ויתרו דבר יהוה: כ

וישב בשרך לך וטהר: ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי כ
אליו יצא יצוא ועמד וקרא בשם יהוה אליו והנף ידו אל-
המקום ואסף המזרע: הלא טוב אבנה ופדפר נהרות דמישק כ
מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי ויפן וילך
בחמה: ויגשו עבריו וידברו אליו ויאמרו אבי דבר גדול כ
הנביא דבר אליך הלא תעשה ואף כי-אמר אליך רחמ
י וטהר: וירד ויטבל בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים כ
וישב בשדו כבשר נער קטן ויטהר: וישב אל-איש האלהים כ
הוא וכל-מחנהו ויבא ועמד לפניו ויאמר הנה-נא ידעתי כי
אין אלהים בכל-הארץ פי אס-בישראל ועתה קח-נא כ
כדכה מאת עבדך: ויאמר חזיהוה אשר-עמדת לפני אס-
אקח ויפצרו לקחת וימאן: ויאמר נעמן ולא יתן-נא כ
לעבדך משא צמד-פרדים אדמה כי לוא-יעשה עוד עבדך כ
עלה וזבח לאלהים אחרים כי אס-ליהוה: לדבר הזה יסלח כ
יהוה לעבדך כבוא אדני בית-רמון להשתחות שמה והוא כ
נשען על-ידי והשתחויתי בית רמון בהשתחויתי בית רמון כ
יסלח-נא יהוה לעבדך כדבר הזה: ויאמר לו לך לשלום כ
וילך מאתו צבדת ארץ: כ

(פסוקי שמע)

ונעמן כ
שר-צבא מלך-ארם היה איש גדול לפני אדניו גשא פנים כ
פרכו נתן-יהוה תשובה לארם והאיש היה גבור חיל מצרע: כ
וארם יצאו גדלים וישבו מארץ ישראל גערה קטנה ותהי כ
לפני אשת נעמן: ויאמר אל-צבדתה אחלי אדני לפני כ
הנביא אשר בשמרון או יאסף אתו מצרעתו: ויבא ועד כ
לאדניו לאמר כזאת וכזאת דברה הנערה אשר מארץ כ
ישראל: ויאמר מלך-ארם לך-בא ואשלחה ספר אל-מלך כ
ישראל וילך ויקח בידו עשר ככרי-כסף וששת אלפים זהב כ
ועשר חלפות בגדים: ויבא הספר אל-מלך ישראל לאמר כ
ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את- כ
נעמן עבדי ואספתו מצרעתו: והיו קרא מלך-ישראל את- כ
הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים אני להמית ולהחיות כי- כ
זה שלח אלי לאסף איש מצרעתו כי ארדעו-נא ודאו כי- כ
מתאנה הוא לי: והיו כשמעו אלישע איש-האלהים כי- כ
קרע מלך-ישראל את-בגדיו וישלח אל-המלך לאמר למה כ
קרעת בגדיך ויבא-נא אלי וידע פי יש-נביא בישראל: ויבא כ
נעמן בסוסו וכרכבו ויעמד פתח-הבית לאלישע: וישלח כ
אליו אלישע מלאך לאמר הלך ורחצת שבע פעמים בירדן כ

ויאמר גחזי נער כ
אלישע איש-האלהים הנה: וחשך אדני את נעמן הארמי כ
הזה מקחת מידו את אשר-הביא חזיהוה כראס-רצתי כ
אחריו ולקחתי מאתו כואמה: וידרף גחזי אחרי נעמן כ
ויראה נעמן רץ אחריו ויפל מעל המרכבה לקראתו ויאמר כ
ב השלום: ויאמר ושלום אדני שלחתי לאמר הנה עתה זה באו כ
אלי שני-נערים מהר אפרים מבני הנביאים תנה-נא להם כ
ככר-כסף ושתי חלפות בגדים: ויאמר נעמן הואל קח כ
ככדים ויפך-ידו ויצד ככרים כסף בשע חרטים ושתי חלפות כ
בגדים ויתן אל-ישע נעריו וישאו לפניו: ויבא אל-העפל ויקח כ
כח מידם ויפקד בבית וישלח את-האנשים וילכו: והוא-יבא כ
ויעמד אל-אדניו ויאמר אליו אלישע מאן גחזי ויאמר לא- כ
י הלך עבדך אנה ואנה: ויאמר אליו לא-לכי הלך באשר כ
הפך-איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את-הכסף כ
ולקחת בגדים וזיתים וכדמים ועאן וכפר ועבדים ושפחות: כ
וצרעת נעמן תדבק-בך ובורעך לעולם ויצא סלפניו מצרע כ
כשלג: כ

(מטמ ל ב מ-ה-ה-ה)

ארץ ישראל שהורה ומקואותיה שהורים מקואות
העמים שהחצה לארץ פשרים לבצלי קרינו אפילו
גמלאו בקילון. שגארץ ישראל שחוצץ למקסם.
קשרים אף לגדות. קלקנים מן המקסם קשרים לבצלי
קרינו, ופסולים לכל הסאאים. רבי אליעזר אומר:
הקורבים לקיר ולדרך - טמאים מפי הקב"ה.
(מקואות פ"א מ"א)

ארץ ישראל בהורה - ואפילו עירות של כותים שבתוכה. שלא
גזרו חכמים סוכאה אלא על ארץ העמים בתוך לארץ (הר"ש;
ברטנורא), ומקואותיה שהורים - וכתב מקואותיה בחוקת כשרים.
שלא נעשו מים שאובים. מקואות העמים שבתוך לארץ כשרים
לבעלי קרינו - כשרים טבילה. מתקנת עזרא. לתפילה ולדברי
תורה (ע"י הקדחתנו לבאור המשנה ברכות ג' ד), אפילו נתבלאו
בקילון - בבור עמוק שמי גשמים מתכנסים בו (ע"י מועד קטן א. א.).
ואפילו מילאו מים בכחף והביאו מן הקילוף ושפכו לתוך המקוה,
הרינו כשר לבעלי קרי, כלומר שאפילו במקוה שכולו מים שאובים
עולה להם הטבילה ים מפרשים. שגילוף מלא יוניית ומירוסה
כהאבה מיוחדת לשאוב בה מים מבאר עמוקה (רמ"א). שגארץ
ישראל - המקואות שבארץ ישראל, היינו סתם מקואות שאין
יהודים אם בימיהם כשרים או שאובים. שחוצץ למפתח - אלו שהם
מחוצץ לשער העיר, כשרים אף לגדות - להתירן לבעליהן, אף על פי
שיש בהן איסור כרת, לפי שמקואות אלו סתמם כשרים הם. מלפנים
מן המפתח - המקואות שהם לפני כשער העיר, כשרים לבעלי
קרינו - שהרי אפילו כולם שאובים כשרים הם לבעלי קרי להחירם
בהפילה ובדברי תורה, כמו שבארנו לעיל, ופסולים לכל הממאים -
שהואיל ומצרים הם בני אדם הרבה, הרי סתמם נעשו מים שאובים
לצורך כביסה ורחיצה. רבי אליעזר אומר: הקריבים לעיר והר"ך
פסאים - כלומר פסולים הם, ואפילו אלו שהם מחוצץ לשער העיר,
כפי המפתח - לפי שמכבסין בהם, ושלא בעד שהיו כשרים -
בפסול ממי הכביסה ששפכו לתוכם, שהם מים שאובים; והרחוקים -
המקומות הרחוקים מעיר ומדרך, פסאים - שאין מכבסין בהם,
והתם מקואות כשרים לטבילה, שחזקתם מן הגשמים, ואין התנה
כרבי אליעזר.

(פירוש קמח"א)

2
א"י הורה הלוי ב"ר שלום יעל
יא דברים הצרעת באה על קלחת השם ועל גילוי ערוה ועל שמיכות
דמים ועל האומר על חבית דבר שאינו בו ועל נטות הרוח ועל הנכנס
בתוכם שאינו שלו ועל לשון שקר ועל הנגיבות ועל שבושת שקר ועל
המהלל שם שמים ועל עבדות כוכבים...
ועל נטות הרוח זה נעמן
שנאמר (מלכים ג') (ויעמן) שר צבא מלך ארם] היה איש גדול מרע
גדול שהיתה רוחו נטה מפני שהיה נכוד חיל ועל ידי כך נצטרע...

ועל המהלל שם שמים זה גיהוני שרץ אדר נעמן ליטול ממנו ממן שגא'
(מלכים ג') וקדחה ניהו אחרי נעמן גוי' אלישע קודש שמו של הקב"ה
שלא רצה ליטול מנעמן כלום וגיהוני רדף אתו ונשבע לו לשקר
ששלא אצלו שישלח לו ממן נמצא זה מחלל כש שמים מה שקודש
אלישע אביר לו הקב"ה לגיהוני (ו) רשע אתה אמרת (ש) חי ה' כי אם
רצתי אחרי ולקחתי מאתו מאומה נשבעת בשמי ברי להללו חידך
מאומה אמרת ומומו אתה נוטל וצרעת נעמן תדבק בך
(במקוה נ"ה)

3
השועה לארם. הוה מפך בקשת לתומו והרג את חמאכז:
(נ"ה ע"א)

5
(יו) ולא. לשון בקשה לשון הלואי: ויהן נא. מהדמה
זו מארץ ישראל שהיא קדושה משא שני פרדים והשחנה לטירו
ואעשה אותה מונח: (יח) בית דבון. שם עבודת גלולים:
והשרהוירי. על כרתי כסאס' הדוני והוא נטען על ידי:
(נ"ה ע"ב מ)

6
וכי אלישע אוכל בכורים הוה אלא לומר
לך כל המביא דורון לחלמיד תבם כאילו מקריב בכורים
(במפתח קמ')

7
ואמר רבי אבהו הלוי
כל הנגה מסעודה שתלמיד תבם שרוי בתוכה כאילו נהנה מויו שבתה
שנאמר ויבא אהרן וכל קני ישראל לאכל להם עם היתן משה לפני האלהים
וכי לפני אלהים אבלו והלא לפני משה אבלו אלא לומר לך כל הנגה
מסעודה שחלמיד תבם שרוי בתוכה כאילו נהנה מויו שבתה.
(בבב"א פ"ג)

8
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר גאלנו וגאל את אבותינו
ממצרים. והגיענו הליקת הנה. לאכול בו מצה ומרור. בן יהנה
אלהינו ואלהי אבותינו הגיענו למועדים ולק"לים אחרים הפאים
לקראתנו לשלום. שמחים בבגן עירך. וששים בעבודתך. וגאכל
שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר גיע דמם על קיר מזבחתך לרצון.
ונודה לך שיר הדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה יהוה
גאל ישראל:

(כספ"ה ע"א)